

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Retsramme for forbrugerpolitikken«

(2006/C 185/13)

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 10. februar 2005 under henvisning til Forretningsordenens artikel 29, stk. 2, at udarbejde en udtalelse om: »Retsramme for forbrugerpolitikken«.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som udpegede **Jorge Pegado Liz** til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 28. marts 2006.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 426. plenarforsamling den 20. og 21. april 2006, mødet den 20. april 2006, følgende udtalelse med 45 stemmer for, 26 imod og 2 hverken for eller imod:

1. Resumé

1.1 I ethvert retsfællesskab må den politik, man agter at føre, være baseret på et retsgrundlag, som fastlægger grænserne for det pågældende fællesskabs kompetence og parametrene for dets handlinger. Den Europæiske Union er et retsfællesskab, som må opfylde dette krav.

1.2 Et fyldestgørende, brugbart og effektivt retsgrundlag forudsætter klarhed, præcision og selvstændighed. Det skal fastsætte målsætningerne, de grundlæggende principper og gennemførelseskriterierne for den politik, som dette retsfællesskab agter at føre. Det skal dække alle områder af den politik, som det danner grundlag for.

1.3 Efter vedtagelsen af Maastricht-traktaten kom artikel 129 A til at udgøre EU's nye retsgrundlag for forbrugerbeskyttelsespolitiske tiltag, men det stod hurtigt klart, at denne artikel ikke duede som udgangspunkt for udviklingen af en selvstændig politik på dette område.

1.4 Den mangelfulde anvendelse af dette retsgrundlag i årenes løb har bekræftet, at det ikke udgør et fyldestgørende og effektivt fundament for fremhjel্পningen af en virkelig forbrugerbeskyttelsespolitik på EU-plan.

1.5 De ændringer, som blev gennemført med den nye artikel 153 i Amsterdam-traktaten, formåede ikke at rette op på de nævnte svagheder, og det samme gælder de tekster, som blev bragt i forslag med henblik på vedtagelsen af EU-forfatningen.

1.6 Forbrugerpolitikken er helt afgjort et af de politikområder, som er tættest på Europas borgere. Den kan på afgørende vis påvirke borgernes holdning til det europæiske ideal, hvis dette lever op til deres behov og ønsker, hvilket ikke altid har været tilfældet. (1)

(1) Som påpeget af EØSU i bl.a. udtalelsen om »Forbrugerpolitikken efter EU's udvidelse«, EUT C 221 af 8.9.2005, og som også Europa-Parlamentet har medgivet i sin betænkning om fremme og beskyttelse af forbrugerinteresser i de nye medlemsstater (Ordfører: Henrik Dam Kristensen, PE 359.904/02-00). Det ville i øvrigt blive nemmere at medtænke borgernes synspunkter, hvis man sideløbende udviklede tiltag baseret på selvregulering, medregulering og alternative tvistbilæggelsesmetoder.

1.7 Desværre bekræfter Kommissionens tilgang til forbrugerbeskyttelsespolitikken (2) et foruroligende tilbageslag, når det gælder beskyttelse af og hensyntagen til forbrugernes interesser, hvilket understreger det presserende behov for grundige overvejelser om traktatens retsgrundlag på området.

1.8 Det er sådanne overvejelser, EØSU giver sig i kast med i denne udtalelse, og som munder ud i en konstatering af, at det ikke bare er påkrævet at mobilisere den politiske vilje til at videreudvikle forbrugerbeskyttelsespolitikken i retning af øget forbrugerinddragelse og beskyttelse af forbrugernes interesser på alle EU's politikområder, men at det ligeledes er nødvendigt at undersøge omkalfatringen af den retlige ramme til bunds for at skabe et solidt grundlag for forbrugerbeskyttelsespolitikken.

1.9 Med støtte i bidrag fra en lang række europæiske jurister, hvis ekspertise er alment anerkendt, kan EØSU som slutfacet fremlægge et forslag til et nyt retsgrundlag for forbrugerpolitikken. Det vil på markant vis kunne bidrage til at forbedre, forenkle, ja lige frem reducere lovgivningen. Udvalget henstiller således til Kommissionen, Rådet og medlemsstaterne at sørge for, at et sådant forslag tages i betragtning ved den næste revision af traktatteksten.

2. Indledning. Formålet med initiativudtalelsen

2.1 Da EØSU besluttede at afgive denne initiativudtalelse, var formålet at igangsætte grundlæggende overvejelser om valget af retsgrundlag for forbrugerpolitikken på EU-plan (dvs. nuværende artikel 153 i traktaten), og dét set i lyset af såvel den forfatningstekst, som er blevet forelagt for de enkelte medlemsstater, og den afledte ret. Udvalget sørgede også for at inddrage repræsentanter for berørte parter samt eksperter i EU-forbrugerret.

(2) Det fremgår helt klart af det nye direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 (EUT L 149 af 11.6.2005) om urimelig handelspraksis og Fællesskabets handlingsprogram for sundheds- og forbrugerbeskyttelse (2007/2013) (KOM(2005) 115 endelig) samt af det faktum, at forslaget til forordning om salgsfremme i det indre marked (KOM(2005) 462 endelig af 27.9.2005) er blevet trukket tilbage.

2.1.1 I bevidsthed om svaghederne i den nuværende formulering af artikel 153 var der bred enighed om, at disse svagheder var grunden til, at denne artikel i praksis ikke anvendes som retsgrundlag for den afledte ret vedrørende fremme af forbrugernes rettigheder og interesser og udviklingen af forbrugerpolitikken i EU. Det ville således være en ubetinget fordel for denne politik, hvis den kunne sikres et passende, velfungerende og effektivt retsgrundlag.

2.2 EU-institutionerne i almindelighed, og civilsamsfundsorganisationerne, forbrugerorganisationer og de øvrige berørte parter i samfundet i særdeleshed, ville helt sikkert være de første til at høste fordele af en forbedring af forbrugerpolitikens retsgrundlag i traktaten.

2.2.1 Som det institutionelle talerør for det organiserede civilsamsfund blev EØSU betragtet som den ideelle forum for løsningen af denne opgave i en dialog mellem de berørte parter i samfundet og med bistand fra universitetsekspertes på området.

2.2.2 Efter EØSU's opfattelse er forbrugerpolitikken helt afgjort et af de politikområder, som er tættest på Europas borgere. Den kan på afgørende vis påvirke borgernes holdning til det europæiske ideal, hvis dette lever op til deres behov og ønsker.

2.2.3 Den 14. oktober 2005 afholdt EØSU en høring med deltagelse af en lang række repræsentanter, som havde reageret positivt på et til formålet udarbejdet spørgeskema. De synspunkter og forslag, som fremkom ved denne lejlighed, har gjort det muligt at basere denne udtalelse på et solidt fundament. EØSU vil gerne rette en varm tak til alle dem, hvis bidrag har gjort det muligt at udarbejde denne tekst. (3)

3. Problemstilling: et retsgrundlag for forbrugerpolitikken

3.1 Det nuværende retsgrundlag for forbrugerbeskyttelsespolitikken er fastsat i traktatens artikel 153, under afsnit XIV om »Forbrugerbeskyttelse«. Artiklen har følgende ordlyd:

»1. For at fremme forbrugernes interesser og sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau bidrager Fællesskabet til at

(3) Følgende personer deltog i høringen den 14. oktober 2005: Carlos Almaraz, (UNICE), professor Thierry Bourgoignie, (Universitetet i Québec i Montréal), Nuria Rodríguez, (Den Europæiske Forbrugersammenslutning), Denis Labatut og Kalliopi Spyridaki, (UGAL - Union of Groups of Independant Retailers of Europe), Jon-Andreas Lange, (Forbrukerrådet i Norge), William Vidonja, (CEA), Patrick von Braunmühl, (Verbraucherzentrale Bundesverband - vzbv) og Hubert J.J. van Breemen, (VNO NVW). Desuden er der indkommet skriftlige kommentarer som svar på et spørgeskema udsendt til nogle snese jurister og akademikere rundt om i Europa, nemlig fra: professor Thierry Bourgoignie, (Universitetet i Québec i Montréal), professor Jean Calais-Auloy, (Faculté de Droit et des Sciences Economiques de Montpellier), Stephen Crampton, (Which?), professor Mário Frota, (APDC - Associação Portuguesa de Direito do Consumo), Cornelia Kutterer, (Den Europæiske Forbrugersammenslutning), Jon-Andreas Lange, (Forbrukerrådet i Norge), René-Claude Mäder, (CLCV - Consommation, Logement et Cadre de Vie), professor Stephen Weatherill (ECLG), professor Hans Micklitz, (Institut für Europäisches Wirtschafts- und Verbraucherrecht e.V. Universität Bamberg), Gaëlle Patetta, (UFC-Que Choisir?), professor Norbert Reich, (Universität Bremen Fachbereich Rechtswissenschaften), UNICE og EuroCommerce.

beskytte forbrugernes sundhed, sikkerhed og økonomiske interesser og til at fremme deres ret til oplysning og uddannelse og til at organisere sig for at beskytte deres interesser.

2. Forbrugerbeskyttelseshensyn inddrages ved udformningen og gennemførelsen af andre af Fællesskabets politikker og -aktiviteter.
3. Fællesskabet bidrager til at nå målene i stk. 1, ved
  - a) foranstaltninger, som det vedtager i henhold til artikel 95 som led i gennemførelsen af det indre marked;
  - b) foranstaltninger, som støtter, supplerer og overvåger den politik, medlemsstaterne fører.
4. Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 3, litra b).
5. Foranstaltninger, som vedtages i medfør af stk. 4, er ikke til hinder for, at den enkelte medlemsstat opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger. Disse foranstaltninger skal være forenelige med denne traktat. De meddeles Kommissionen.« (4)

3.2 Hvis forbrugerbeskyttelsen skal gøres til et EU-kompetenceområde, skal den i henhold til EU-traktatens artikel 5 omhandles i en specifik traktatsartikel. I den kodificerede udgave af EU-traktaten hedder det således:

»Europa-Parlamentet, Rådet, Kommissionen, Domstolen og Revisionsretten udøver deres beføjelser under de betingelser og med de mål for øje, som er fastsat dels i traktaterne om oprettelse af De Europæiske Fællesskaber og i senere traktater og retsakter om ændring eller supplering af nævnte traktater, dels i de øvrige bestemmelser i nærværende traktat.«

3.3 Denne bestemmelse, i henhold til hvilken medlemsstaterne er beføjede til at fastlægge deres egen jurisdiktion, er af central betydning, idet en mangelfuld, upræcis eller selvmodsigende tekst kan ugyldiggøre de regler, som efterfølgende vedtages af EU-institutionerne i medfør af denne traktat.

(4) Ud over denne artikel understøttes forbrugerpolitikken af forskellige andre bestemmelser i EU-traktaten, herunder navnlig præambelen, hvori medlemsstaterne forpligter sig til at fremme »økonomiske og sociale fremskridt for deres folk under hensyn til princippet om bæredygtig udvikling og som led i gennemførelsen af det indre marked« og til at indføre »et fælles borgerskab for statsborgerne i deres lande«. Der kan ligeledes henvises til artikel 2 og 6 i samme traktat samt til artikel 2; 3, stk. 1, litra t); 17, stk. 2; 33, stk. 1, litra e); 34, stk. 2, II; 75, stk. 3, II, 81, stk. 3; og 87, stk. 2, litra a) i EF-traktaten som ændret ved Nice-traktaten.

3.4 Det vil her være på sin plads at minde om, at Domstolen i sin dom af 5. oktober 2000 pointerede, at en retsakt vedtaget under henvisning til artikel 100 A (nu artikel 95) reelt skal have til formål at forbedre vilkårene for det indre markeds oprettelse og funktion. Domstolen påpeger, at hvis den blotte konstatering af forskelle mellem de nationale lovgivninger samt den abstrakte risiko for hindringer for de grundlæggende friheder eller tænkelige konkurrencefordrejninger, der kan udledes deraf, var tilstrækkelig til at begrunde valget af artikel 100 A som hjemmel, ville den retlige efterprøvelse af overholdelsen af hjemmelskravet være berøvet enhver virkning. ⁽⁵⁾

3.5 Dette krav om et retsgrundlag, som er klart og dermed kan kontrolleres i international sammenhæng, kan på politisk plan også opfattes som et uomgængeligt signal om nødvendigheden af en forbrugerbeskyttelsespolitik. I denne forbindelse kan der være grund til at nævne Den Europæiske Fælles Akt af 17. og 28. februar 1986, som i nogen grad udfyldte huller i Rom-traktaten ved at medtage et særskilt afsnit om miljø bestående af artiklerne 130 R til 130 T (nu artikel 174 til 176 i EF-traktaten). De mål, som søges opfyldt med artikel 175, samt de kriterier, som sammesteds er fastsat for Fællesskabets indsats på miljøområdet, har helt klar bidraget til fremme indførelsen af et sæt effektive standarder på dette område.

3.5.1 I denne forbindelse fremgår det helt tydeligt af en sammenligning af traktatens nuværende artikler 175 og 153, at retsgrundlagets kvalitet er af afgørende betydning for enhver efterfølgende indsats. På miljøområdet er målene fastlagt klart og præcist.

Endvidere fastsætter artikel 175 grundprincipperne for Fællesskabets indsats på dette område.

Endelig bidrager også de tekniske parametre, som er defineret i artikel 175, stk. 3, til at sikre en rationel og effektiv gennemførelse af miljøpolitikken.

3.5.2 Det siger sig selv, at retsgrundlagets kvalitet er af afgørende betydning på områder, hvor fællesskabslovgiveren har skønsmæssige beføjelser med hensyn til, om en påtænkt lovgivning er fyldestgørende, da dette mindsker risikoen for indlysende fejlskøn, magtfordrejning eller indlysende overskridelse af de skønsmæssige beføjelser. ⁽⁶⁾

4. Er artikel 153 et acceptabelt grundlag for en fællesskabspolitik for de europæiske forbrugere?

4.1 På baggrund af disse oplysninger må det konstateres, at traktatens nuværende artikel 153 ikke længere udgør et retsgrundlag, som rummer tilstrækkelige garantier for målene om forbrugerbeskyttelse.

4.2 Det skal bemærkes, at den europæiske forbrugerlovgivning hovedsagelig er groet frem på basis af traktatens artikel 95 og i høj grad står i gæld til bestræbelserne på at gennemføre det indre marked. Forbrugerbeskyttelse er naturligvis et tværgående tema, og nødvendigheden af at tilgodese denne

⁽⁵⁾ EF-Domstolen, 5. oktober 2000, Forbundsrepublikken Tyskland mod Parlamentet og Rådet, sag C-376/98, Sml. I, s. 8149, navnlig præmis 76 til 89.

⁽⁶⁾ Sl. her EF-Domstolens dom af 20. oktober 1977, S.A. Roquette Frères mod den franske stat, Sml. 1977, s. 1835.

beskyttelse omtales udtrykkeligt andre steder i traktaten. Der hersker imidlertid bred enighed om, at artikel 153 ikke er fyldestgørende i sin nuværende formulering.

4.3 Det kan ligeledes konstateres, at artikel 153 (eller tidligere artikel 129 A) kun i undtagelsestilfælde er blevet benyttet som grundlag for foranstaltninger med sigte på at beskytte og forsvare forbrugerinteresser.

4.4 Ud over denne kritik af, at forbrugerpolitikken blot er et vedhæng til reglerne om udvikling af det indre marked, er det nødvendigt at medtænke konsekvenserne af ovennævnte dom fra EF-Domstolen af 5. oktober 2000. ⁽⁷⁾ Den usikkerhed, som er knyttet til navnlig denne retspraksis, kan resultere i, at selve retsgrundlaget for bestemte forbrugerbeskyttelsesdirektiver (garantier, postordresalg osv.) risikerer at blive anfægtet via præjudicielle spørgsmål.

4.5 Endvidere fastsætter den nuværende tekst »et højt forbrugerbeskyttelsesniveau« som kriterium. Som defineret i artikel 153 indebærer dette høje forbrugerbeskyttelsesniveau ikke nødvendigvis, at der i medlemsstaternes retsordninger opereres med de optimale garantier. Artikel 153, stk. 5, hjemler i så fald den enkelte medlemsstat mulighed for at opretholde strengere beskyttelsesforanstaltninger, så længe de er forenelige med traktaten.

4.5.1 I øvrigt er det alt andet end let at afgøre, hvad der menes med »et højt forbrugerbeskyttelsesniveau.« Artikel 153 fastsætter ingen kriterier herfor, hvilket kan resultere i fortolkningsproblemer.

4.6 I den aktuelle situation forekommer det derfor relevant at foretage en revision af retsgrundlaget i lyset af nedenstående betragtninger.

4.6.1 Forbrugerbeskyttelsespolitikken bør henhøre under EU's egne beføjelser i stedet for blot at være et supplement til medlemsstaternes egen politik. Det er faktisk temmelig paradoksalt at ville lade forbrugerbeskyttelsen, som angiveligt skal tjene til at forbedre det indre marked, sortere under medlemsstaternes kompetenceområde.

4.6.2 Forbrugernes sundhed, sikkerhed og økonomiske interesser nævnes som områder, hvor EU skal yde sit bidrag. Det ville være mere rimeligt snarere at betragte disse som målsætninger, som helt afgjort fortjener at blive udvidet. Er der f.eks. kun forbrugernes økonomiske interesser, som bør tages i betragtning? Der er et indlysende modsætningsforhold mellem det at fremme disse interesser og det at bidrage til at beskytte dem.

4.6.3 Forbrugernes ret til oplysning og uddannelse og til at organisere sig for at beskytte deres interesser er principper, der bør anerkendes som grundlæggende regler ved udformningen af EU's politik.

4.6.4 Kriterierne for »et højt forbrugerbeskyttelsesniveau« er ikke defineret, men burde nævnes i selve traktaten.

⁽⁷⁾ C-376/98, Sml. I, s. 8149, Forbundsrepublikken Tyskland mod Parlamentet og Rådet.

4.6.5 I overvejelserne om et selvstændigt retsgrundlag for forbrugerbeskyttelsen må indgå en erkendelse af, at fællesskabspolitikken må gives prioritet såvel formelt som substantielt. Princippet om dobbelt subsidiaritet har helt klart en begrænsende virkning, der både på europæisk og nationalt plan paralyserer enhver politik med sigte på at udbygge forbrugerbeskyttelsen. Derfor bør den dobbelte subsidiaritet, som er fastsat i artikel 153, naturligtvis opgives.

4.6.6 Retsgrundlaget i traktaten bør også sikre forbrugerne en proaktiv rolle, ud over at beskytte og forsvare dem. Forbrugeren er en borger, som helt naturligt må have ret til selv at tage stilling til de valgmuligheder, samfundet stiller ham overfor, og ret til at blive hørt.

4.6.7 Det bør ligeledes overvejes, om ikke forbrugersammenslutninger i deres egenskab af repræsentative grupper, som berøres af EU-lovgivningen, bør omfattes af traktatens bestemmelser om direkte adgang til EF-Domstolen.

4.6.8 Det skal tilføjes, at teksten i sin nuværende formulering tager afsæt i et restriktivt begreb om forbrugerbeskyttelse, som i realiteten kun fokuserer på fordelene ved oplysning.

5. Målsætninger, principper og kriterier for fastlæggelsen af et retsgrundlag for forbrugerpolitikken

5.1 Hvilke kriterier bør generelt være bestemmende for kvaliteten af et retsgrundlag i en traktat?

Det fremgår af ovenstående bemærkninger, at et retsgrundlag bør:

- være klart og præcist
- skal fastsætte målsætningerne, de grundlæggende principper og gennemførelseskriterierne for den pågældende politik
- være selvstændigt.

Disse forskellige karakteristika skal være til stede, hvis man vil gøre sig håb om at afhjælpe ovennævnte problemer.

5.2 For at nuancere retsgrundlaget kan også mere perifere spørgsmål medtænkes. Således bør man være opmærksom på de forskellige valgmuligheder i forbindelse med harmoniseringens kvalitet. F.eks. går Kommissionen ind for en politik med maksimal eller fuldstændig harmonisering. Det må imidlertid sikres, at det valgte beskyttelsesniveau rent faktisk er et højt beskyttelsesniveau, da den maksimale eller fuldstændige harmonisering ellers risikerer at være til skade for forbrugernes interesser.

5.3 Den foreslåede tekst tilsigter at ændre traktatens artikel 3, stk. 1, litra t) ved klart at anføre, at politikker med henblik på at fremme og beskytte forbrugerinteresser er blandt de målsætninger, som skal forfølges af institutionerne.

5.4 Den foreslåede artikel 153 er opdelt i tre underafsnit:

5.4.1 Den opstiller målsætningerne for EU's forbrugerpolitik. Disse målsætninger er i en vis forstand de traditionelle, men der er grund til at fremhæve visse særtræk:

— Et nyt element er målet om at fremme forbrugernes ret til oplysning, uddannelse og medinddragelse samt til at organisere sig selv for at beskytte og repræsentere deres interesser, navnlig ved anerkendelse af individuelle og kollektive rettigheder på dette område. Dette indebærer udtrykkeligt, at der ikke alene skal etableres mekanismer for kollektive søgsmål, men at der også skal tages skridt til på kollektiv vis at inddrage forbrugerne i udarbejdelsen af regler, som vedrører dem.

— Beskyttelsen af forbrugernes sundhed og sikkerhed er naturligvis et traditionelt tema, der bør knæsesættes som målsætning i traktaten.

— En anden iøjnefaldende nyskabelse er målet om at fremme forbrugernes retlige, økonomiske, sociale og kulturelle interesser. Hermed anerkendes forbrugeren som aktør i samfundet og ikke bare som bruger af varer og tjenesteydelser. Anerkendelsen af dette mål er en forudsætning for, at der kan udarbejdes politikker for f.eks. bæredygtig udvikling. Det samme gælder en politik, som knytter fremme af forbrugerinteresser tæt sammen med den skyldige respekt for miljøet.

5.4.2 Ved formuleringen af artikel 153 kan følgende principper bekræftes:

- forebyggelsesprincippet;
- princippet om effektiv skadesløsholdelse;
- princippet om udvikling af bæredygtigt forbrug;
- princippet om, at skadevolderen betaler;
- princippet om medansvar.

Disse fem principper er en forudsætning for, at ovennævnte politik kan gennemføres med held.

5.4.3 Den foreslåede tekst minder på traditionel vis om, at de krav, som her funderes på et selvstændigt retsgrundlag, heller ikke kan forbigås ved formuleringen af andre EU-politikker.

5.4.4 Forskellige parametre må medtænkes under udarbejdelsen af disse foranstaltninger. Begrebet om et højt beskyttelsesniveau skal bl.a. afspejle foreliggende sociale og økonomiske data, som gør det muligt at foretage en præcis definition af forbrugernes adfærd, når de erhverver og anvender produkter og tjenester, som findes på markedet. Desuden må kollektive søgsmål udtrykkeligt anerkendes.

5.4.5 Den foreslåede artikel 153 A fastlægger den politik, som skal følges af Rådet.

Et af de spørgsmål, som blev drøftet, var direktivers direkte virkning. Den foreslåede formulering giver forrang til forordninger som harmoniseringsinstrument, således at netop denne debat om direktivers virkning bliver irrelevant. Resultatet er en fleksibel tilgang, som gør det muligt for medlemsstaterne at tage stilling, når de har planer om at bibeholde eller indføre beskyttelsesforanstaltninger.

Denne tilgang lægger op til fuldstændig harmonisering, selv om der skal foretages en vurdering fra sag til sag.

5.4.6 Endelig indebærer artikel 153 den nyskabelse, at forbrugersammenslutninger gøres til »adressater« i traktatens artikel 230's forstand. Disse sammenslutninger kan med andre ord indbringe klager over fællesskabsretsakter, som er i strid med traktaten, direkte for Domstolen.

6. Konklusion: forslag til et nyt retsgrundlag

I lyset af disse bemærkninger fremsættes følgende forslag:

Artikel 153

»1. Fællesskabets politik på forbrugerbeskyttelsesområder skal sikre, at følgende mål søges nået:

- Fremme af forbrugernes ret til oplysning, uddannelse og medinddragelse og til at organisere sig for at beskytte og repræsentere deres interesser, navnlig gennem anerkendelse af deres individuelle og kollektive rettigheder på disse områder;
- Beskyttelse af forbrugernes sundhed og sikkerhed;
- Fremme af forbrugernes juridiske, økonomiske, sociale og kulturelle interesser.

2. Fællesskabets politik på forbrugerbeskyttelsesområder skal sikre det højest mulige beskyttelsesniveau. Den hviler på følgende principper:

- Forebyggelsesprincippet;
- Princippet om effektiv skadesløsholdelse i tilfælde af, at individuelle og kollektive forbrugerinteresser er blevet krænket;
- Princippet om, at skadevolderen betaler;
- Princippet om udvikling af en bæredygtig forbrugs- og beskyttelsespolitik;
- Princippet om, at forbrugernes repræsentative interesseorganisationer skal inddrages i udarbejdelsen og gennemførelsen af reglerne.

3. Forbrugerbeskyttelseshensyn inddrages ved udformningen og gennemførelsen af andre af Fællesskabets politikker og -aktiviteter.

4. Ved fastlæggelsen af sine aktiviteter på forbrugerbeskyttelsesområder tager Fællesskabet hensyn til:

- høje beskyttelsesniveauer, som forbrugerne nyder godt af i medlemsstaterne;
- foreliggende sociale og økonomiske data om erhvervelse og anvendelse af produkter og tjenester, som findes på markedet;

- effektiv skadesløsholdelse i tilfælde af, at forbrugeres rettigheder eller interesser er blevet krænket, herunder muligheden for kollektive søgsmål.

Artikel 153 a

1. Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg de foranstaltninger, der er nødvendige for at nå de i artikel 153, stk. 3, omhandlede mål; disse foranstaltninger tages op til regelmæssig revision med henblik på at garantere, at de fortsat sikrer et højt forbrugerbeskyttelsesniveau.

2. Foranstaltninger, som vedtages i medfør af stk. 1, er ikke til hinder for, at den enkelte medlemsstat opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger. Disse foranstaltninger skal være forenelige med denne traktat. De meddeles Kommissionen.

3. Kommissionen skal senest seks måneder efter modtagelsen af den i stk. 3 omhandlede meddelelse træffe afgørelse om afvisning af den nationale foranstaltning efter navnlig at have vurderet, om den udgør en hindring for det indre markeds funktion. Såfremt en afgørelse ikke er truffet inden for denne frist, skal foranstaltningen betragtes som godkendt, medmindre sagen er så kompliceret, at en yderligere frist på op til et år er påkrævet. I så fald skal medlemsstaten underrettes herom i løbet af den første periode på seks måneder.

4. Kommissionen skal i nært samarbejde med medlemsstaterne sørge for effektiv gennemførelse af de foranstaltninger, som træffes til fremme af forbrugernes rettigheder og interesser. Medlemsstaterne skal især træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at

- a) fastlægge og anvende effektive, forholdsmæssige og afskrækkende sanktioner i tilfælde af overtrædelse af foranstaltninger, som pålægger forpligtelser eller forbud i forbrugerbeskyttelsesøjemed;
- b) bringe sådanne overtrædelser til ophør;
- c) indføre forenklede retlige og udenretlige fremgangsmåder til forebyggelse af og skadesløsholdelse for krænkelser af forbrugeres rettigheder og interesser og til ydelse af rimelig kompensation for lidte tab.

5. Foranstaltninger vedtaget i medfør af denne artikel og artikel 153 skal betragtes som værende rettet til forbrugersammenslutninger, som er behørigt anerkendt i medlemsstaternes lovgivning eller af Europa-Kommissionen.«

Bruxelles, den 20. april 2006

Anne-Marie SIGMUND

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG I

til Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Følgende ændringsforslag, der fik mere en end fjerdedel af de afgivne stemmer, blev forkastet under debatten:

Punkt 1.3

Hele punktet udgår.

Begrundelse

Punkt 1.3 indeholder et meget stærkt udsagn: »Efter vedtagelsen af Maastricht-traktaten kom artikel 129 A til at udgøre EU's nye retsgrundlag for forbrugerbeskyttelsespolitiske tiltag, men det stod hurtigt klart, at denne artikel ikke duede som udgangspunkt for udviklingen af en selvstændig politik på dette område.« Der er ikke dokumentation for denne skarpe kritik.

Afstemmingsresultat

Stemmer for: 23

Stemmer imod: 39

Stemmer hverken for eller imod: 5

Punkt 1.4

Hele punktet udgår.

Begrundelse

Punkt 1.4 indeholder et meget stærkt udsagn: »Den mangelfulde anvendelse af dette retsgrundlag i årenes løb har bekræftet, at det ikke udgør et fyldestgørende og effektivt fundament for fremhjel্পningen af en virkelig forbrugerbeskyttelsespolitik på EU-plan.« Der er ikke dokumentation for denne skarpe kritik.

Afstemmingsresultat

Stemmer for: 23

Stemmer imod: 39

Stemmer hverken for eller imod: 5

Punkt 1.5

Hele punktet udgår.

Begrundelse

Punkt 1.5 indeholder et meget stærkt udsagn: »De ændringer, som blev gennemført med den nye artikel 153 i Amsterdam-traktaten, formåede ikke at rette op på de nævnte svagheder, og det samme gælder de tekster, som blev bragt i forslag med henblik på vedtagelsen af EU-forfatningen.« Der er ikke dokumentation for denne skarpe kritik.

Afstemmingsresultat

Stemmer for: 23

Stemmer imod: 39

Stemmer hverken for eller imod: 5

Punkt 4.6.1

Hele punktet udgår.

Begrundelse

I dette punkt ønskes forbrugerpolitikken gjort til en af EU's egne beføjelser, hvilket ville gøre det umuligt for medlemsstaterne at opretholde bedre regler for forbrugerne.

Afstemmingsresultat

Stemmer for: 26

Stemmer imod: 35

Stemmer hverken for eller imod: 8

Punkt 4.6.7

Punktet udgår.

Begrundelse

Det er ikke ønskeligt at give forbrugersammenslutningerne direkte adgang til Domstolen. I så fald ville alle interesseorganisationer kunne anmode om det samme på deres medlemmers vegne. En sådan ret kan føre til uholdbare situationer (som man kender det fra USA med de såkaldte class actions).

Afstemmingsresultat

Stemmer for: 30

Stemmer imod: 38

Stemmer hverken for eller imod: 4

Punkt 5.4.1

Affattes således:

- Et nyt element er målet om at fremme forbrugernes ret til oplysning, uddannelse og medinddragelse samt til at organisere sig selv for at beskytte og repræsentere deres interesser, navnlig ved anerkendelse af individuelle og kollektive rettigheder på dette område. Dette indebærer udtrykkeligt, at der ~~ikke alene skal etableres mekanismer for kollektive søgsmål, men at der også~~ skal tages skridt til på kollektiv vis at inddrage forbrugerne i udarbejdelsen af regler, som vedrører dem.

Begrundelse

Det er ikke ønskeligt at give forbrugersammenslutningerne direkte adgang til Domstolen. I så fald ville alle interesseorganisationer kunne anmode om det samme på deres medlemmers vegne. En sådan ret kan føre til uholdbare situationer (som man kender det fra USA med de såkaldte class actions).

Afstemmingsresultat

Stemmer for: 30

Stemmer imod: 40

Stemmer hverken for eller imod: 3

Punkt 5.4.4

Sidste punktum udgår:

- 5.4.4 Forskellige parametre må medtænkes under udarbejdelsen af disse foranstaltninger. Begrebet om et højt beskyttelsesniveau skal bl.a. afspejle foreliggende sociale og økonomiske data, som gør det muligt at foretage en præcis definition af forbrugernes adfærd, når de erhverver og anvender produkter og tjenester, som findes på markedet. ~~Desuden må kollektive søgsmål udtrykkeligt anerkendes.~~

Begrundelse

Det er ikke ønskeligt at give forbrugersammenslutningerne direkte adgang til Domstolen. I så fald ville alle interesseorganisationer kunne anmode om det samme på deres medlemmers vegne. En sådan ret kan føre til uholdbare situationer (som man kender det fra USA med de såkaldte class actions).

Afstemmingsresultat

Stemmer for: 27

Stemmer imod: 42

Stemmer hverken for eller imod: 4

Punkt 5.4.6

Punktet udgår.

Begrundelse

Det er ikke ønskeligt at give forbrugersammenslutningerne direkte adgang til Domstolen. I så fald ville alle interesseorganisationer kunne anmode om det samme på deres medlemmers vegne. En sådan ret kan føre til uholdbare situationer (som man kender det fra USA med de såkaldte class actions).

Afstemmingsresultat

Stemmer for: 26

Stemmer imod: 44

Stemmer hverken for eller imod: 2

Punkt 6

Hele punktet udgår.

Begrundelse

Punkt 6 indeholder et ambitiøst forslag til et nyt retsgrundlag for forbrugerbeskyttelsespolitikken. Som påpeget i pkt. 1.3, 1.4 og 1.5 findes der ikke tilstrækkeligt belæg i udtalelsen for, at sådanne ændringer er nødvendige. I stedet for at tage initiativ til en omfattende ændring af det nuværende retsgrundlag for forbrugerbeskyttelsespolitikken bør udtalelsen være langt mere fokuseret på virkelige argumenter for, hvorfor et nyt retsgrundlag bør prioriteres, når traktaten revideres næste gang.

Afstemmingsresultat

Stemmer for: 23

Stemmer imod: 39

Stemmer hverken for eller imod: 5

Artikel 153

Sidste led i stk. 4 udgår:

~~effektiv skadesløsholdelse i tilfælde af, at forbrugeres rettigheder eller interesser er blevet krænket, herunder muligheden for kollektive søgsmål.~~

Begrundelse

Det er ikke ønskeligt at give forbrugersammenslutningerne direkte adgang til Domstolen. I så fald ville alle interesseorganisationer kunne anmode om det samme på deres medlemmers vegne. En sådan ret kan føre til uholdbare situationer (som man kender det fra USA med de såkaldte class actions).

Afstemmingsresultat

Stemmer for: 27

Stemmer imod: 44

Stemmer hverken for eller imod: 2

Artikel 153a

Punkt 4 udgår.

Begrundelse

Forbrugerpolitikken ville blive underordnet reglerne for det indre marked. Dette er ikke i tråd med indholdet af resten af udtalelsen.

Afstemningsresultat

Stemmer for: 27

Stemmer imod: 34

Stemmer hverken for eller imod: 14

---

*BILAG II***til Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse**

Under debatten på plenarforsamlingen blev følgende tekst i sektionsudtalelsen forkastet til fordel for et ændringsforslag, men fik mere end en fjerdedel af de afgivne stemmer:

Punkt 6, artikel 153 A

2. Harmoniseringsforanstaltningerne skal fortrinsvis have form af forordninger.

Afstemningsresultat

Stemmer for at slette punktet: 31

Stemmer imod: 24

Stemmer hverken for eller imod: 14
